

2. 1967 av. Beeh

Tea esietendust ootad põnevusega. Erutuse kraad on suurem inimese huvi pärast ning maitsest ja lavateose väärtusest. «Porgy ja Bess» esietenduse eel tõusis närvipinget paljudelgi kaunis kõrgele, sest leidub ju kahtlejaid alati, eriti sellise ooperi puhul nagu G. Gershwini «Porgy ja Bess», mida maailma muusikateatrid on juba 31 aastat menukalt mänginud, ükski Nõukogude Liidu teater aga polnud seni puudutanud. Kas suudab «Estonia» tükist tüki teha? Kas ei käi külmadel eestlastel kuumade neegrite mängimine üle jõu? Nüüd on esietendus möödas, esimesed muljed käes ja nende põhjal võib öelda, et ooperist saab asja.

Gershwini muusikat on küllalt palju kuulnud, see on kindlasti igapäev ooperist visuaalseid ettekujutusi tekitanud. Selles suhtes vastas järgitult Georg Ots Porgyna. Tema näitlejatalent võimaldas Porgyst teha nii nauditava lavakuju, et sellele peaks pühendama eraldi artikli. Kui nüüd soliste edasi nimetada niisuguses järjekorras, nagu nende osatäitmised õnnestusid, siis järgneb Haili Sammelselg, kes valmistab meeldiva üllatuse. Ei olnud jällegi seniste osade järgi meelde jäänud uhkest, külmast näitlejast. Viktor Gurjevit nägime seekord tema jaoks ebatavalises rollis — siugjalt kavala ning alatu Sporting Liife'ina. Nii vokaalselt kui mänguliselt pakkus ta to-

redajid stseene, eelkõige saarepildis. Aino Kylvand ja Ervin Kärvet esinesid tublilt Serena ja Crowni karakterosades. Paraku oli ka kaks kahvatut osatäitjat — Jelena Solovjova Clara'na ja Linda Kõögard Mariana. Mõlemal on tore häälematerjal, ent nende kohad näitlejainena on praegu küll tühjavõitu.

Õeldakse, et lavastaja töö peab laval näitlejaisse ära kaduma. Kuigi Udo Väljaots on ka koori elamapõnemisel palju teinud, on veel näha kätteõpitud liigutusi, sest muu-

sikat ei tunnetata seesmiselt. Erandiks on piknikupilt saarel oma nakatava lusti ja särtsuga. Selles pildis näivad lavastaja taotlused üldse kõige selgemini välja tulnud olevat.

Mis aga sugugi veel välja tulnud pole, on ooperi muusikaline külg. Gershwini muusika on ju väga emotsionaalne, rütmiderikas, laulvad meloodiad vahelduvad erksate episoodidega. Dirigent Neeme Järvi annab praegu kõik elavamad kohad tagasihoidlikult, parajalt mõdukas tempos, mis teeb

MULJEID ESIETENDUSELT

kogu muusika ühtlaselt voolavaks massiks. Tahaks kuulda ka orkestri pianot, sest sõnadest ei saa aru — ka kõige võimsamad hääled mattuvad orkestrisse. Nüüd, kus esietendus on möödas ja suurem vaev nähtud, tuleks orkestriga tõsiselt tööd jätkata, et kõiki Gershwini muusikas peituvaid rikkusi päeva-vahele tuua ja veidigi kõigutada tuntud laulja Jane Marshi arvamus, nagu võiksid «Porgy ja Bess» «... tõeliselt hästi ette kanda ainult need, kellest ta on kirjutatud.»

HELGA AUMERE

Porgy — Georg Ots ja Bess — Haili Sammelselg.